

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ

Μαλιώτης Α. Φοιτητής Τμήματος Οδοντιατρικής Ε.Κ.Π.Α.

Παπαδοπούλου Φένια, Φοιτήτρια Τμήματος Οδοντιατρικής Ε.Κ.Π.Α.

Κουτρούμπας Δ. Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Τμήματος Οδοντιατρικής Ε.Κ.Π.Α.

37ο Πανελλήνιο Οδοντιατρικό
Συνέδριο - Θεσσαλονίκη
19 έως 21 Οκτωβρίου 2017

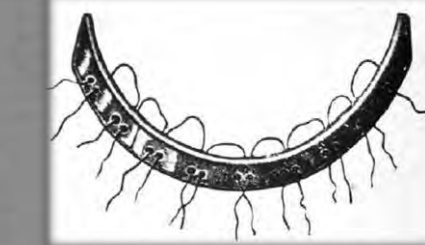
- **Εισαγωγή:** Η Ορθοδοντική αν και αποτελεί ένα σχετικά σύγχρονο γνωστικό αντικείμενο οι πρώτες γραπτές αναφορές εντοπίζονται τον 5^ο π.Χ. στην Ιπποκρατική Συλλογή. Ωστόσο θεμελιωτής της σύγχρονης Ορθοδοντικής θεωρείται ο Pierre Fauchard, ενώ δικαιωματικά θεμελιωτής της επιστημονικής οδοντιατρικής υπήρξε ο E.H. Angle.
- **Σκοπός:** Η παρουσίαση της ιστορίας της Ορθοδοντικής από την Αρχαιότητα έως και τις απαρχές του 20^{ου} αιώνα και η μελέτη της προσφοράς των πρωτοπόρων από τον Ιπποκράτη έως και τον E.H. Angle.
- **Υλικό:** Ως πρωτογενείς πηγές χρησιμοποιήθηκαν τα έργα πρωτοπόρων της Ορθοδοντικής, τα οποία βρίσκονται σε ψηφιοποιημένη μορφή στον ιστότοπο του Μουσείου Τμήματος Οδοντιατρικής Ε.Κ.Π.Α.
- **Μέθοδος:** Χρησιμοποιήθηκαν οι τεχνικές της ιστορικής έρευνας για τη συλλογή, ανάλυση, επεξεργασία και ερμηνεία του βιβλιογραφικού υλικού.
- **Αποτελέσματα - Συμπεράσματα:** Η ορθοδοντική αποτελεί ένα σύγχρονο, σχετικά, γνωστικό αντικείμενο, ωστόσο ως ένα βαθμό εφαρμόστηκε στην οδοντιατρική πράξη, πολύ πριν επινοηθεί η λέξη ορθοδοντική. Για παράδειγμα ο άνθρωπος από την αρχέγονη εποχή αντιμετώπιζε προβλήματα στα δόντια, στο περιοδόντιο, ανωμαλίες στο στοματογναθικό του σύστημα και αναζητούσε συνεχώς τρόπους αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων.

Οι πρώτες γραπτές ορθοδοντικές παρατηρήσεις εντοπίζονται τον 5^ο αι. π.Χ. στην Ιπποκρατική συλλογή. Συγκεκριμένα ο Ιπποκράτης στις ιατρικές πραγματείες «Επιδημίας» και ιδιαίτερα στο «Περί άρθρων» αναφέρει περιπτώσεις στήριξης και ακινητοποίησης εύσειστων δοντιών με πρόσδεση.

Παρόμοιες αναφορές πρακτικής άσκησης της ορθοδοντικής εντοπίζονται και στην λατινική ιατρική πραγματεία *De Medicina* από τον Κέλσο τον 1^ο αι π.Χ. Αυτές δεν ήταν και οι μοναδικές, καθώς οι επιπτώσεις των ανωμαλιών των δοντιών κέντρισαν το ενδιαφέρον διάσημων ιατρών των Μέσων Χρόνων όπως του Παύλου του Αιγινήτη ή του Edn Sina.

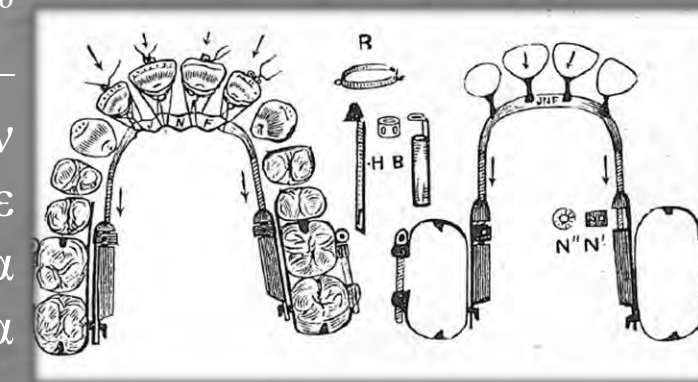
Ο διάσημος Γάλλος Pierre Fauchard τον 18^ο αιώνα εκδίδει το μνημειώδες οδοντιατρικό έργο με τίτλο “*Le Chirurgien dentiste, ou Traité des dents*” συμβάλει στο να αποκτήσει η ορθοδοντική σάρκα και οστά. Επινοεί και περιγράφει ένα τοξοειδές ορθοδοντικό έλασμα για την διεύρυνση του οδοντικού τόξου. Η επινόηση αυτού του ορθοδοντικού μηχανήματος και η θεραπευτική του χρήση σε πολυάριθμες περιπτώσεις, καταγράφεται ως το πιο σημαντικό επίτευγμα στην ιστορία των ορθοδοντικών επεμβάσεων.

Επόμενη σημαντική προσωπικότητα που συμβάλει σημαντικά στην προώθηση της Ορθοδοντικής στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα αποτελεί ο Norman William Kingsley (1829 – 1913).

Εισήγαγε πολλές καινοτομίες: ήταν ο πρώτος που σκέφτηκε την ιδέα της μετακινήσεως της κάτω γνάθου προς τα εμπρός για θεραπεία ανωμαλιών λόγω υποπλασίας κάτω γνάθου. Επινόησε και κατασκεύασε αρκετά ορθοδοντικά μηχανήματα χρησιμοποιώντας ως βασικό υλικό τον βουλκανίτη, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ευρέως. Το έργο του *Oral Deformities as Branch of Mechanical Surgery* αποτέλεσε το πρώτο βιβλίο ορθοδοντικής στην Αμερική. Ενώ ήταν επίσης από τους πρώτους που συζήτησαν τη θεραπεία των υπερωισχιστιών από ορθοδοντική άποψη.

Εξίσου σημαντική προσωπικότητα του 19^{ου} αιώνα είναι ο John Nutting Farrar (1839 – 1913). Ήταν ο πρώτος που αναφέρθηκε στην βιολογία της κίνησης των δοντιών και έθεσε συγκεκριμένα όρια δύναμης που μπορούν να εφαρμόζονται στα δόντια, θέτοντάς έτσι τα θεμέλια για την «επιστημονική» ορθοδοντική.

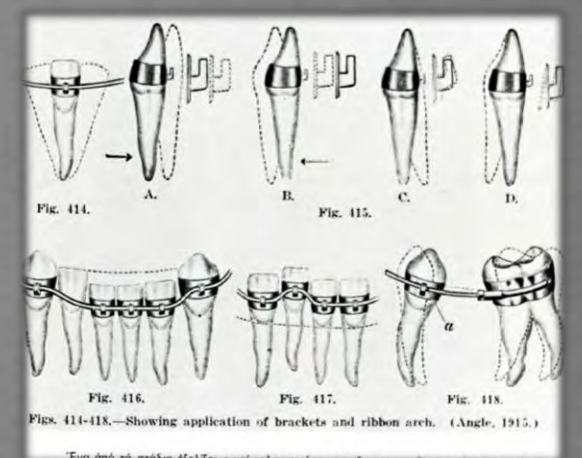
Παράλληλα την ίδια εποχή εμφανίζεται ένας σημαντικός αριθμός αξιόλογων κλινικών οδοντιάτρων οι οποίοι προωθούν ισάξια την οδοντιατρική επιστήμη αφού επινοούν, περιγράφουν και χρησιμοποιούν αξιοσημείωτα μηχανήματα όπως ο Emerson Colon Angell (1860), Walter Harris Coffin (1871), Henry Clay Quinby (1883), Victor Hugo Jackson (1887) κ.α.

Ωστόσο την πλέον εξέχουσα και περίζηλη θέση στην Ιστορία της Ορθοδοντικής όχι μόνο κατά τον 19^ο αι. κατέχει αναντίρρητα ο Edward Hartley Angle. Ήταν αυτός που συνέβαλε όσο κανείς άλλος στην αναγνώριση και προώθηση της Ορθοδοντικής σε ειδικότητα και γι' αυτό δικαιωματικά θεωρείται ο «Πατέρας της Σύγχρονης Επιστημονικής Ορθοδοντικής».

Η δράση του υπήρξε εκπληκτική ». Η δράση του υπήρξε εκπληκτική, ήταν αυτός που ίδρυσε την πρώτη μεταπτυχιακή σχολή ορθοδοντικής το 1900 στο ιατρείο του στο St. Louis των Η.Π.Α.

Το 1907 εκδίδει το ορθοδοντικό περιοδικό «*The American Orthodontist*», και συμβάλει αποφασιστικά στην οργάνωση της «*American Society of Orthodontia*». Η προσφορά και η αξία του έργου του είναι ιδιαίτερος σημαντική και στις μέρες μας αφού η ταξινόμηση των ορθοδοντικών ανωμαλιών του Angle παραμένει η ευρύτερα αποδεκτή μέχρι σήμερα.

Γίνεται αντιληπτό ότι η Ιστορία της Ορθοδοντικής είναι η ιστορία των ανθρώπων που προσπάθησαν να διερευνήσουν, να κατανοήσουν και να προτείνουν θεραπείες ανωμαλιών του προσώπου και του στόματος που προκαλούνται από στραβά, συνωστισμένα ή προέχοντα δόντια ή από γνάθους που δεν ταιριάζουν αρμονικά μεταξύ τους. Μέσα στο πέρασμα των αιώνων λοιπόν, όλες αυτές οι προσπάθειες από γνωστούς και αγνώστους εργάτες του πνεύματος, για την αντιμετώπιση των οδοντικών και συγκλεισιακών ανωμαλιών και παραμορφώσεων των γνάθων, είχαν ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός ξεχωριστού κλάδου από την επιστήμη της οδοντιατρικής, της ορθοδοντικής. Ένας κλάδος που με την ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας συνεχώς εξελίσσεται με στόχο την βιολογική αποκατάσταση των συγκλεισιακών δυσαρμονιών από μηχανική και λειτουργική άποψη.

Βιβλιογραφία:

- Milton B. As. *A brief history of orthodontics*. Am. J. Orthod. Dentofacial Orthop. 1990 Aug; 98(2):176-83
- Norman W. *Who Was Who in Orthodontics with a Selected Bibliography of Orthodontic History*. AuthorHouse. 2002.
- Σπυροπούλου Μ. *Εισαγωγή στην Ιστορία της Ορθοδοντικής*. Αθήνα: AN Graphic Arts. 1982.